

gen. Het personeel zou met name via gespecialiseerde opleidingen, conferenties, etc. ook kwalitatief moeten versterkt worden.

Het hele proces van de humanitaire hulp, via al zijn schakels, sub-contracten, lokale partners, etc. moet nauwgezet opgevolgd worden, best gezamenlijk met andere donoren en volgens de principes van GHD. De financiering zou dus afhankelijk gemaakt kunnen worden van een resultaatgericht opvolgings- en rapportage framework.

FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Dienst Bijzondere Evaluatie Ontwikkelingssamenwerking
Karmelietenstraat 15
B-1000 Brussel
+32 (2) 501.38.34
ses-dbe@diplobel.fed.be

www.Diplomatie.be
www.dgos.be

Belgische Humanitaire Hulp Evaluatie 2002-2006

Evaluation Nr 1/2008 Synthese

De Belgische humanitaire hulpverlening (HH) is al sinds lange tijd een vlag die vele ladingen dekt. De peer review van de OESO/DAC van 2005 maakte dit eens te meer duidelijk. Er werd gesteld dat “no comprehensive policy document explaining Belgium’s approach to humanitarian action exists”. Om dit probleem het hoofd te bieden, werd in 2006 het “Plan Directeur de l’Aide Humanitaire Belge” opgesteld en goedgekeurd. Hierin werden een aantal principes naar voren geschoven voor de HH, en werd de positie van België op de internationale humanitaire fora verduidelijkt.

De evaluatie van de Belgische HH heeft als doel de kwaliteit van de humanitaire interventies die gefinancierd zijn door België tussen 2002 en 2006, te bekijken. De consultants hebben zich geconcentreerd op 5 budgetlijnen: “Noodhulp en rehabilitatie op korte termijn”, “voedselhulp”, “transitie, reconstructie en sociale ontwikkeling”, “multilaterale organisaties” en “B-FAST”. Er zijn nog andere activiteiten die gefinancierd worden door België en die volgens de principes van de OESO/DAC ik aanmerking komen voor HH. Het evaluatieteam heeft er echter voor gekozen om een pragmatische evaluatie uit te voeren; de evaluatie is opgebouwd rond deze vijf budgetlijnen, maar deze werden binnen een ruimer perspectief geplaatst (zowel Belgisch als internationaal).

De Belgische HH maakt deel uit van de snel veranderende internationale humanitaire context en moet dus hierin gesitueerd worden.

In 2005 stelde de Humanitarian Response Review een aantal globale institutionele aanpassingen voor, waarvan E-CERF (Extended Central Emergency Revolving Fund), de introductie van een cluster systeem zowel op globaal als op nationaal niveau, de creatie van pooled funds, en de benoeming van een Humanitaire Coördinator de belangrijkste zijn. Hierdoor kon er sneller en efficiënter gereageerd worden op humanitaire crisissen. Tijdens The Good Humanitarian Donorship (GHD) Conferentie in Stockholm van juni 2003 werden 23 principes van GHD vastgelegd als een leidraad voor donoren.

De Belgische HH (goed voor 70 miljoen € in 2006, een stijging van 56% t.o.v 2002) concentreert zich duidelijk op de regio van de Grote Meren (DRC 20% en Burundi 11%), en is daarbuiten enorm verspreid. De hulpverlening geschiedt voornamelijk via bijdragen aan multilaterale en internationale organisaties (goed voor 78% van de financiering in 2006) en Belgische NGOs, twee kanalen die vrij complementair blijken te zijn. Door zich te concentreren op “vergeten en ondergefinancierde crisissen” heeft België een belangrijke coördinerende rol te vervullen die, mede door de zeer gemotiveerde staf ter plaatse, geapprecieerd wordt door de andere donoren. De Belgische HH zou zich duidelijk moeten blijven concentreren op deze regio. De criteria voor de allocatie van middelen zouden deze gedachte moeten weer spiegelen. De Belgische HH concentreert zich eveneens maar op een beperkt aantal multilaterale- en internationale organisaties, waardoor het een belangrijke positie in donor support groups bezit. Deze positie zou versterkt kunnen worden door meer middelen te voorzien voor opvolging en rapportering, en door de krachten te bundelen met andere gelijkgezinde donoren. De bijdragen aan de internationale fondsen zouden, afhankelijk van hun prestaties, kunnen verhoogd worden. België zou zich ook verder sectoraal moeten proberen concentreren, met name op de gezondheids- en de voedingssector.

Het Plan Directeur van 2006 had niet de bedoeling de verschillende KB's, die aan de basis liggen van de Belgische HH, te vervangen. Het

moest de Belgische HH in een internationale context plaatsen, waaronder de principes van GHD. De KB's zijn gebaseerd op een projectaanpak en bevatten een aantal richtlijnen die het moeilijk maken om zowel organisatorisch als financieel flexibel te kunnen reageren op crisissen (toewijzing van fondsen aan de Pooled Funds en internationale NGOs is bijvoorbeeld niet voorzien). Deze KB's, die iets of wat gedateerd zijn, zouden kunnen vervangen worden door een flexibeler framework, waarin het hedendaagse denken over de HH beter aan bod kan komen. Daarnaast moet aandacht besteed worden aan de operationalisering van het Plan Directeur en moet er een duidelijke, uniforme definitie van HH op papier gezet worden die tegemoet komt aan de principes van GHD. Dit alles zou uitsluitend onder de verantwoordelijkheid moeten vallen van de Minister van Ontwikkelingssamenwerking. Hierdoor is het ook niet langer nodig om de middelen voor HH te verdelen over vijf verschillende budgetlijnen en vier directies. Deze kunnen nu immers beschouwd worden als vijf verschillende humanitaire programma's die nauwelijks gelinkt zijn aan elkaar. De transparantie en continuïteit van beslissingen moet eveneens verhoogd worden, zodat er nog sneller kan gereageerd worden kort na een crisis.

Er moet, zoals reeds het geval is bij multilaterale en internationale organisaties, overgestapt worden op een programma-aanpak voor de NGO's. Men zou een aantal NGO's die aan bepaalde voorwaarden voldoen, kunnen vragen om dergelijk programma voor humanitaire hulpverlening te ontwikkelen. Hierbij mag men zich niet langer beperken tot enkel Belgische NGO's; men moet ook internationale NGO's kunnen betrekken, wat niet wil zeggen dat men meer NGO's moet financieren. Men moet de NGO's echter kunnen financieren op basis van verdienste, eerder dan nationaliteit.

Het personeel dat instaat voor het management van humanitaire hulp, zowel in Brussel als op post, moet versterkt worden. Landen waar zich een plotse stijging voordoet van humanitaire activiteiten zouden tijdelijk extra krachten moeten kunnen krij-